

SZKOLNY PROGRAM DORADZTWA ZAWODOWEGO

dla wszystkich klas szkoły podstawowej (oddział przedszkolny · klasy I–VIII)

Podstawa prawna. Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 20 stycznia 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2026 poz. 73), obowiązujące od 1 września 2026 r., oraz ustawa Prawo oświatowe. Treści programowe pogrupowane są w cztery obszary, odrębnie dla preorientacji (oddział przedszkolny), orientacji zawodowej (klasy I–VI) i doradztwa zawodowego (klasy VII–VIII).

1. Cele ogólne programu

- przygotowanie uczniów do świadomego i samodzielnego planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej oraz podejmowania decyzji;
- wspieranie samopoznania: rozpoznawania zainteresowań, uzdolnień, kompetencji, wartości i ograniczeń;
- kształtowanie postawy otwartości na uczenie się przez całe życie i zmiany na rynku pracy;
- zapoznanie ze światem zawodów, kwalifikacjami i realiami rynku pracy, w tym wpływem nowych technologii i sztucznej inteligencji;
- przygotowanie ósmoklasistów do trafnego wyboru szkoły ponadpodstawowej i dalszej ścieżki kształcenia.

2. Adresaci i realizatorzy

Program obejmuje wszystkich uczniów szkoły. Realizują go: doradca zawodowy (koordynacja całości oraz zajęcia w klasach VII–VIII), wychowawcy i nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej (orientacja zawodowa w klasach I–VI), nauczyciele przedmiotów (wątki zawodoznawcze), pedagog i psycholog (wsparcie i diagnoza), przy organizacyjnym wsparciu dyrektora szkoły.

3. Treści i działania według etapów edukacyjnych

Oddział przedszkolny — preorientacja zawodowa

Forma realizacji: realizowana w toku zajęć i zabaw, bez wydzielonych godzin. Dotyczy szkoły, o ile funkcjonują w niej oddziały przedszkolne.

Obszar	Co rozwijamy (cel)	Przykładowe działania i zasoby
Poznanie siebie / własnych zasobów	dziecko określa, co lubi robić i co robi dobrze; podaje przykłady różnych zainteresowań	zabawa w role zawodowe, „Akcesoria zawodowe”, „Kolorowanki z zawodami” (Mapa Karier)
Świat zawodów i rynek pracy	nazywa zawody z najbliższego otoczenia i opisuje czynności zawodowe; dostrzega zawody przy powstawaniu przedmiotów	„Miasto zawodów”, „Skąd się biorą przedmioty”, spotkania z rodzicami różnych zawodów
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	nazywa etapy edukacji oraz czynności, których lubi się uczyć	rozmowy przy zwiedzaniu „Miasta zawodów”, zabawy tematyczne
Planowanie rozwoju i podejmowanie decyzji	opowiada, kim chciałoby zostać; planuje proste działania i podejmuje próby decydowania	zabawy z rolą przewodnika/lidera, proste projekty grupowe

Klasy I–III — orientacja zawodowa

Forma realizacji: wpleciona w edukację wczesnoszkolną, wydarzenia klasowe i szkolne; bez wydzielonych godzin.

Obszar	Co rozwijamy (cel)	Przykładowe działania i zasoby
Poznanie siebie / własnych zasobów	opisuje zainteresowania i sposoby ich rozwijania; prezentuje je innym; wskazuje mocne strony	„Targ Talentów”, „Słoik sukcesów”, gry zawodoznawcze, prezentacje
Świat zawodów i rynek pracy	opisuje specyfikę pracy w wybranych zawodach i znaczenie pracy; dostrzega rolę zdolności i zainteresowań; łamie stereotypy	„Łamiemy stereotypy zawodowe”, „Skąd się biorą przedmioty”, „Miasto zawodów”
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	uzasadnia potrzebę uczenia się; wskazuje, czego lubi się uczyć; korzysta z różnych źródeł wiedzy	praca z różnymi źródłami (książki, internet, obserwacja, rozmowa)
Planowanie rozwoju i podejmowanie decyzji	opowiada, kim chce zostać; planuje działania własne i grupy; próbuje samodzielnie decydować	projekty klasowe, „Wędrówka po Mieście zawodów” z rolą przewodnika

Klasy IV–VI — orientacja zawodowa

Forma realizacji: realizowana na lekcjach przedmiotowych, godzinach z wychowawcą i podczas wydarzeń; bez wydzielonych godzin.

Obszar	Co rozwijamy (cel)	Przykładowe działania i zasoby
Poznanie siebie / własnych zasobów	określa zainteresowania, uzdolnienia i kompetencje; wskazuje mocne strony; ocenia własne działania i wyciąga wnioski	„Kompetencje na bezludnej wyspie”, ćwiczenia kompetencji miękkich (padlet MK)
Świat zawodów i rynek pracy	wymienia grupy zawodów i ścieżki ich zdobywania; podaje czynniki wyboru zawodu; wyjaśnia rolę pieniądza i pracy	Ścieżki kariery, Filtr preferencji, „Odkryj zawody przyszłości”, gry zawodoznawcze
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	wskazuje sposoby zdobywania wiedzy i własny sposób nauki; samodzielnie dociera do informacji	„Reklama zawodu”, praca z zakładką „Istotne przedmioty szkolne” (MK)
Planowanie rozwoju i podejmowanie decyzji	opowiada o planach edukacyjno-zawodowych; planuje działania; próbuje podejmować decyzje	eksploracja Ścieżek kariery, projekty grupowe z planowaniem zadań

Klasy VII–VIII — doradztwo zawodowe

Forma realizacji: zajęcia grupowe z doradcą, minimum 10 godzin w każdej klasie, plus działania uzupełniające. Szczegółowy rozkład 20 tematów zawiera odrębny plan dydaktyczny kl. VII–VIII.

Obszar	Co rozwijamy (cel)	Przykładowe działania i zasoby
Poznanie siebie / własnych zasobów (1.1–1.7)	rozpoznaje własne zasoby, wartości i aspiracje; ujmuje ograniczenia jako wyzwania; uwzględnia stan zdrowia; dokonuje syntezy informacji o sobie	„Kotwice mojej kariery”, „Karty kompetencji miękkich”, portfolio/bilans zasobów

Obszar	Co rozwijamy (cel)	Przykładowe działania i zasoby
Świat zawodów i rynek pracy (2.1–2.10)	porównuje zasoby z wymaganiami rynku (praca zdalna, elastyczne formy, przedsiębiorczość); zna trendy, etykę pracy, instytucje i kwalifikacje; rozpoznaje wpływ AI; dokonuje autoprezentacji	Ścieżki kariery, „Kto może pracować zdalnie”, „Zawody wczoraj, dziś, jutro”, „Każdy może być wolontariuszem”
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie (3.1–3.5)	analizuje oferty i kryteria rekrutacji szkół ponadpodstawowych; zna system edukacji formalnej/pozaformalnej/nieformalnej; rozumie lifelong learning oraz korzyści kształcenia zawodowego	„Liceum, technikum czy szkoła branżowa?”, „Nauka przez całe życie? Zdecydowanie tak!”, analiza rekrutacji
Planowanie rozwoju i podejmowanie decyzji (4.1–4.4)	określa cele, tworzy indywidualny plan działania z wariantami ścieżek i konsekwencjami; dokonuje wyboru dalszej ścieżki samodzielnie lub przy wsparciu doradcy	„Bądź SMART = zaplanuj!”, szablon IPD, przykładowa ścieżka edukacyjna (MK)

4. Formy realizacji

- zajęcia grupowe z doradcą zawodowym (klasy VII–VIII);
- działania zawodoznawcze wplecione w edukację wczesnoszkolną, lekcje przedmiotowe i godziny z wychowawcą (klasy I–VI, uzupełniając VII–VIII);
- indywidualne porady i konsultacje dla uczniów oraz rodziców;
- wydarzenia szkolne: Dzień/Tydzień Kariery, wycieczki zawodoznawcze, spotkania z przedstawicielami zawodów i absolwentami, wolontariat, projekty;
- stała tablica/kącik doradztwa oraz bezpłatne zasoby cyfrowe (mapakarier.org) — bez konieczności zakładania kont przez uczniów.

5. Współpraca — osoby i instytucje

Wewnątrz szkoły: dyrektor, doradca zawodowy, wychowawcy, nauczyciele przedmiotów, pedagog i psycholog.

Partnerzy zewnętrzni: poradnia psychologiczno-pedagogiczna, lokalni pracodawcy, branżowe centra umiejętności, szkoły ponadpodstawowe, Ochotnicze Hufce Pracy oraz publiczne służby zatrudnienia.

6. Współpraca z rodzicami

- informowanie o systemie rekrutacji i ofercie szkół ponadpodstawowych;
- spotkania i warsztaty dla rodziców, w tym udział rodziców jako przedstawicieli zawodów;
- udostępnianie materiałów i wskazówek do rozmów o wyborach edukacyjno-zawodowych.

7. Przewidywane efekty

Uczeń kończący szkołę: zna swoje zasoby i wartości, orientuje się w świecie zawodów i realiach rynku pracy, rozumie system edukacji oraz zasady rekrutacji, potrafi wskazać instytucje wsparcia i — samodzielnie lub przy wsparciu doradcy — dokonać wyboru dalszej ścieżki kształcenia, ujętego w indywidualnym planie działania.

8. Monitorowanie i ewaluacja

- bieżące monitorowanie realizacji treści z poszczególnych obszarów w każdym oddziale;
- ankiety wśród uczniów i rodziców oraz obserwacja i informacja zwrotna nauczycieli;
- analiza wyborów szkół ponadpodstawowych przez absolwentów; wnioski z ewaluacji służą modyfikacji programu w kolejnym roku.

(doradca zawodowy)

(dyrektor szkoły)